

PROTOCOL PER A LA PUBLICACIÓ EN PLATAFORMES VIRTUALS DE MATERIALS DIDÀCTICS EN ELS CENTRES QUE INTEGREN LA UNIVERSITAT RAMON LLULL (URL)

1. La Universitat Ramon Llull (URL) és una de les universitats pioneres en innovació de l'Estat espanyol que, amb una metodologia integrada en l'Espai Europeu d'Educació Superior, promou la formació intel·lectual i el creixement personal i fomenta una formació integral dels estudiants a través de grups de treball reduïts, una estreta relació amb el professorat i el domini de les noves tecnologies.
2. En aquest context en què les noves tecnologies esdevenen cada vegada més una eina imprescindible per als estudiants i per a la pròpia tasca docent, és una realitat inqüestionable que la majoria dels centres estan posant *on-line*, a disposició dels membres de la comunitat universitària, materials docents en format digital, com ara articles, fragments de llibres i altres textos, l'ús dels quals podria comportar, de manera involuntària, infraccions no desitjades dels drets de propietat intel·lectual d'aquests materials.
3. Des del convenciment que cal fomentar l'ús de les noves tecnologies entre el professorat i l'alumnat, i que alhora aquest ús ha de ser completament respectuós amb els drets de propietat intel·lectual dels autors i de la indústria de continguts culturals i educatius, la URL ha considerat imprescindible elaborar aquest Protocol d'actuació que obligarà tot el seu personal docent i investigador en el marc de la seva activitat docent i/o investigadora, pel que fa a la utilització de materials en format digital accessibles *on-line*. S'entén per materials en format digital accessibles *on-line* qualsevol posada a disposició de materials, bé sigui a través d'intranet, blog, correu electrònic o qualsevol altra forma digital de donar accessibilitat a un material.
4. Atesa la complexitat de la qüestió, el professorat pot tenir dubtes sobre quan pot constituir una infracció de drets de propietat intel·lectual la publicació *on-line* de materials que contribueixen a la formació i desenvolupament personal de l'alumnat, encara que la publicació es realitzi (1) en el marc estricte de l'activitat docent i (2) en l'àmbit d'una intranet universitària.
5. Per tot això, i amb l'ànim de compatibilitzar l'activitat docent i els drets de propietat intel·lectual, el Consell Acadèmic de la URL, en la seva reunió de 28 de novembre de 2013, ha aprovat el protocol que haurà de seguir el personal docent i investigador a l'hora de publicar materials digitals *on-line* a disposició dels estudiants:

I. Materials de lliure accés i que no són objecte de propietat intel·lectual

6. D'acord amb la normativa en matèria de propietat intel·lectual, són documents de lliure accés, és a dir que poden ser posats lliurement a disposició *on-line* de l'alumnat, els següents:

- a) Qualsevol disposició legal o reglamentària, inclosos els seus projectes, publicada en el DOCE, BOE, BORME, BOP, BOPI i en els Butlletins Oficials de les Comunitats Autònomes, etc.
- b) Les resolucions judicials (actes, decrets, providències, sentències, etc.), i es recomana utilitzar amb caràcter preferent els documents directament dictats pels òrgans judicials competents i, en el seu defecte, els textos que formen part de les bases de dades públiques (per exemple, el CENDOJ; <http://www.poderjudicial.es/search/index.jsp>).
- c) Actes, acords, deliberacions i dictàmens d'organismes públics, com els Informes del Banc d'Espanya, Dictàmens del Consell d'Estat, etc.
- d) Les traduccions oficials de qualsevol dels documents esmentats en els apartats anteriors a, b, i c.
- e) Obres divulgades i accessibles al públic sota llicència "*copyleft*", "*creative commons*" o en format "*open access*", sempre que l'ús docent que se'n faci estigui dins límits establerts en la llicència respectiva.
- f) Les tesis doctorals publicades per les universitats, d'acord amb l'article 21.4 del Reial Decret 1393/2007, modificat pel Reial Decret 99/2011. Quan el text considerat d'interès per a l'assignatura formi part tant d'una tesi doctoral com d'una obra posterior del mateix autor, s'haurà de reproduir la tesi original.
- g) Les obres que, amb motiu d'haver estat creades fa més de 70 anys, es trobin en el domini públic.

En l'enllaç següent es troba disponible un diagrama que permet calcular, en termes generals, quan una Obra està en el domini públic d'acord amb la legislació espanyola:

<http://13festival.zemos98.org/IMG/pdf/CalculadoraDominioPublico.pdf>

II. Mera reproducció (còpia) o escanejat sense modificacions de llibres i articles protegits per drets de propietat intel·lectual:

Regla bàsica: necessitat de comptar amb l'autorització prèvia

7. Només es podran posar a disposició de l'alumnat, amb finalitat docent, aquells fitxers que continguin la totalitat o parts de llibres, articles i altres documents (inclosos els textos en format digital) (d'ara endavant, les "**Obres**") que estiguin protegits per la Llei de Propietat Intel·lectual si s'ha obtingut prèviament l'autorització:
  - a) Per part de l'autor de les Obres
o
  - b) Per part de l'editorial o d'una entitat de gestió de drets, en el supòsit que els corresponguin els drets de propietat intel·lectual de les Obres o la gestió dels esmentats drets.
8. El consentiment dels titulars dels drets de propietat intel·lectual per a la publicació *on-line* de les seves Obres com a material docent s'haurà de formalitzar a través de l'oportú contracte de cessió de drets de propietat intel·lectual.
9. Igualment, per a qualsevol transformació o modificació d'una Obra literària, artística, científica, serà necessària l'autorització prèvia del titular dels drets de propietat intel·lectual.
10. Aquells contractes de cessió de drets de propietat intel·lectual que exigeixin el pagament d'una remuneració econòmica o que imposin una càrrega econòmica a la URL, hauran de ser prèviament autoritzats d'acord amb la normativa interna de cada centre.
11. Sense perjudici de tot l'anterior, si les Obres ja són posades a disposició de l'alumnat i es rep una petició per part de l'autor, d'una editorial o d'una entitat de gestió sol·licitant-ne la seva retirada, caldrà procedir immediatament a eliminar les Obres dels materials docents.
12. Les revistes i altres continguts llicenciats per les biblioteques de les institucions de la URL podran ser utilitzats pel personal docent en els terminis establerts en cada llicència.
13. No obstant tot l'esmentat en aquest apartat II, es podrà utilitzar una Obra determinada sense el consentiment previ del titular dels seus drets de propietat intel·lectual sempre que es compleixin **TOTS** els requisits que s'indiquen en l'apartat III següent.

III. Realitzar un ús adequat del límit de cita i d'il·lustració per a l'ensenyament:

14. A títol d'excepció, la Llei de Propietat Intel·lectual permet utilitzar una determinada Obra sense el consentiment previ del titular dels drets de propietat intel·lectual en una sèrie de supòsits taxats que, de manera general, es denominen "límits" a la Propietat Intel·lectual.
15. D'entre els diversos límits que preveu la Llei, en destaquen dos especialment relacionats amb l'activitat docent: el límit de cita i el d'il·lustració de l'ensenyament que es detallen en els paràgrafs següents.
16. Pel que fa l'entorn *on-line*, la Llei de Propietat Intel·lectual permet incloure en una obra pròpia fragments d'altres obres alienes de naturalesa escrita, sonora o audiovisual, així com d'obres aïllades de caràcter plàstic, fotogràfic figuratiu o anàleg, sempre que es compleixin els requisits següents:
- a) Les obres alienes ja han d'estar divulgades, és a dir, que ja han de ser accessibles al públic general.
  - b) La inclusió de les obres alienes ha de realitzar-se a títol de cita o per a la seva anàlisi, comentari o judici crític.
  - c) Aquest ús només es podrà realitzar amb finalitats docents o de recerca en la mesura justificada per la finalitat de la incorporació.
  - d) En tots els casos s'haurà d'indicar la font i el nom de l'autor de l'obra aliena utilitzada.
17. De tot l'anterior és desprèn que l'ús de material aliè en el si dels materials digitals *on-line* s'haurà d'ajustar als criteris següents:
- a) El text escrit/imatge/fotografia, etc. aliè que es vulgui utilitzar ha de quedar incorporat a l'obra pròpia, de la qual serà només una petita part, i caldrà també introduir explicacions prèvies i/o posteriors que justifiquin la inserció de l'Obra aliena, tot intercalant entre els diferents paràgrafs recopilats les acotacions del professor amb els seus aclariments, comentaris precisions o judicis crítics.
  - b) Cal aplicar un criteri de proporcionalitat: no es pot reproduir més material del que és necessari per il·lustrar la qüestió objecte d'estudi.
  - c) En el cas de textos, en cap cas es pot reproduir la totalitat de l'Obra aliena.

- d) En el cas d'imatges o fotografies, només es poden utilitzar obres aïllades, mai repertoris o col·leccions completes.
- e) Cal indicar sempre la font i el nom de l'autor de l'Obra aliena utilitzada.

IV. Enllaços (*links*) a pàgines web que contenen documents o materials d'interès per als alumnes

- 18. En la data d'aprovació d'aquest Protocol els tribunals espanyols han considerat que el simple enllaç (*link*) a un document, vídeo, imatge o fotografia que pugui tenir interès docent i que sigui accessible en una pàgina web oberta al públic no constitueix una infracció de drets de propietat intel·lectual.
- 19. En qualsevol cas i per tal de minimitzar en la mesura del possible qualsevol risc d'infracció, és altament recomanable:
  - a) Acompanyar l'enllaç amb una cita breu i un comentari que expliqui breument el contingut al qual s'enllaça; i
  - b) Esmentar de manera expressa, si és possible, la font i l'autor.
- 20. En el cas que es rebí una comunicació fefaent per part de l'autor, o de qui exerceixi els drets en nom seu o de qui ostenti els drets de propietat intel·lectual, al·legant que l'enllaç –presumptament– constitueix una infracció de drets de propietat intel·lectual, caldrà eliminar l'enllaç amb caràcter immediat i sense cap dilació.

Barcelona, 28 de novembre de 2013